

Eier, men det har ikke været saaledes i det Tilfælde, som har fundet Sted, thi den ene Eiendom eiedes af Grevslabet Langeland, og den anden af Greven paa Langeland, og det er ikke den samme Person; den ene er en juridisk Person, den anden en Person. Allerede derved er der gaaet udenfor den sædvanlige Regel, og desuden vil det efter den almindelige Regel, som den høitærede Minister har opstillet, aldeles ikke blive fordret, at det skal være den samme Eier eller det samme Gods, som de forffjellige Eiendomme, hvis Taxt ombyttes, tilhører. Tværtimod, det stilles fuldkomment frit; man vil efter den Lovregel, den Fortolkning, som den høitærede Minister nu har opstillet, kunne foretage et Magelæg af en hidtil aldeles ukjendt Art, eller et Magelæg af Eiendommens Egenkaber; to Eiere ville efter denne Regel kunne magelægge deres Eiendommens Egenkaber. Det er Noget, som er aldeles ukjendt i den tidligere Lovregel, og som derfor ganske sikkert ikke kan henføres under den Myndighed, som ved Grundloven er overdraget Ministeriet til at gjøre Undertagelser fra de hidtil gjældende Love i det hidtil brugte Omfang. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at saavel det Magelæg, som den høitærede Minister har givet sit Samtykke til, som i endnu høiere Grad den Regel, han har opstillet i dette Dieblisk, staar i Strid med den gjældende Lovgivning paa dette Omraade. Jaa kan ikke se rettere, end at den høitærede Minister herved uagtet af den Varsomhed, som han har forfikkret, at han vilde lægge for Dagen, har givet Godseierne Danmark over en Anvisning til, hvorledes de skulle kunne inddrage flere og flere Bøndergaard under Hovedgaardstaxt paa alle de Eene, hvor det har Noget at betyde; hvorledes de paa Bønderjordens Befolning skulle kunne arrondere deres Hovedgaardsbefiddeiser i et Omfang, som der ikke har været tænkt paa nogenstunde tidligere.

Indenrigsministeren (Finzen): Ja, jeg skal strax berigtige en Misforstaaelse, som jeg maaste selv har givet Anledning til ved ikke at udtale mig tydelig nok, en Misforstaaelse, som kom frem baade fra den ærede Rigsdagsmand fra Møen (Bojsen) og fra den ærede Rigsdagsmand, som sidst talte; den, at jeg havde sagt, at Reglen kun tog Hensyn til Arealet. Det har selvfølgelig været min Mening, og jeg beklager, hvis jeg ikke har udtalt det tydelig nok, at det er Bonitering baade af Hartorn og i Areal. For saa vidt den ærede sidste Taler nævnte, at jeg ved mine Udtalelser var gaaet videre, end hvad der hidtil havde været gjældende Regel, saa tror jeg, han tager feil deri. Jeg

tror, jeg har tilstrækkelig stærkt accentueret, at den Bevilling, her var Tale om, er i Samklang med, hvad Bevillingsmyndigheden tidligere, for Grundlovens Givelse, har fulgt. I alle Tilfælde skal jeg nu tilføie, at jeg selvfølgelig ikke har kunnet mene Andet, end at Indenrigsministeriet med Hensyn til Udstedelsen af de Bevillinger, som her er Tale om, vil være pligtig at følge Bestemmelserne i Grundloven om, at Bevillinger kunne gives efter de samme Regler, som hidtil have været fulgte. Naar det blev nævnt, at der ikke var nogen udtrykkelig Lovhjemmel for Omlægning af Bønderjord til Herregaardstaxt, skal jeg henlede Opmærksomheden paa, at Forordningen af 23de April 1781 udtrykkelig nævner: „Et heller maa noget Magelæg om Jordens Udlægelse fra, og Bønder-Jordens Indtagelse til Hovedgaardstaxt, foretages, uden med Børs Rentekammers Forevidende og Tilladelse, efter foreaaende Opmaalning, lovlig Taxation og Udskiftnings-Forretning af den i Stiftet bestiktede Land-Inspektør.“ Det er disse Regler, som jeg nævnte, at Ministeriet selvfølgelig er pligtig til og altid har været pligtig til at tage Hensyn til at opstille som Betingelse, hvor der er Tale om Omlægning af den her omhandlede Art. Det er ganske vist, at disse Omlægninger forefalde hyppig paa samme Gods, men om det æskede Forespørgselen jo ingen særlig Oplysning. Paa samme Gods dreier det sig som oftest om smaa Arealer, om Bagateller, som ret beset maaste er lige saa meget i den ene som den anden Parts Interesse, og ved disse Tilfælde — og det er særlig dem, der er taget Hensyn til i Forordningen af 1781 — er der efter min Mening ingen Anledning for Regjeringen, for Ministeriet, til at gjøre nogen Vanskelighed med Hensyn til Approbation, naar ikke særlige Omstændigheder tale derimod. Det var nu Magelæg paa samme Gods, men anderledes stiller det sig, naar der er Tale om Magelæg mellem forskjellige Godser, og særlig, naar der er Tale om Magelæg mellem Godser i forskjellige Landsdele, som jo den høitærede Forespørger særlig ønskede Oplysning om. Det er med Hensyn til disse Magelæg, som ønskes foretaget paa forskjellige Godser og særlig paa Godser i forskjellige Landsdele, at jeg nævnte, at Regjeringen steds har iagttaget den største Varsomhed, og jeg gjentager, at der ikke paataentes nogen som helst Forandring i saa Henseende, men at den største Varsomhed skulde blive iagttaget fra Regjeringens Side, og jeg føiede til, at særlig overfor den Art Transaktioner, som have givet Anledning til Forespørgselen — de Langelandske Sagføreres